

Dr. Szabó Gábor

Bevezető az osteoporosis témakörét tárgyaló dolgozatokhoz

Az osteoporosis napjainkban nemzetközi vonatkozásban is az érdeklődés középpontjába került. Fő oka a népegészségügyi jelentősége mellett, hogy a tudomány számára hozzáférhetővé vált - a korszerű diagnosztikai eszközök és terápiás lehetőségek megjelenésével - a diagnosztika és a terápia egyaránt. Megjelentek a hatékony terápiát biztosító készítmények és igény mutatkozott a pontos, korai diagnózis felállítására, valamint a terápia hatékonyságának le mérésére alkalmas módszerek iránt is. Úgy tűnik, ez napjaink realitásává vált.

Az osteoporosis centrumhálózat sikeres működése igazolta életre hívóinak helyes elgondolását. A zömében reumatológiai szakrendelésekre telepített, az egész országot lefedő, lokális centrumhálózat a regionális és országos központok irányítása mellett nagyon igényes, nemzetközileg is elismert munkát végez. Elérhetővé vált betegek számára a diagnosztika és a 90%-os támogatással rendelkezhető gyógyszerkészítmények sora. A centrumhálózathoz való tartozás lehetősége pályázat útján volt elnyerhető, a szakmai vezetés által felállított kritériumok alapján. A diagnózishoz alapvetően szükséges densitometerek száma örvendetesen emelkedik. A periferias méréseket végző

készülékek mellett egyre több az axialis DEXA készülék is. Úgy vélem, hogy a diagnosztikában a különböző típusú perifériás készülékek jól használhatók, mivel a densitometria csak egy része a diagnózis felállításának. Talán a folyamat monitorozása a dolog legfontosabb része, amikor egy-másfél év múlva ugyanazon típusú készülékkel elvégzett vizsgálat megmutatja, hatékony volt-e az alkalmazott terápiánk, lehetőség nyílik a gyors csontvesztők kiszűrésére, rögzítjük, hogy fordult-e elő csonttörés a tárgyidőszakban.

Természetesen az osteoporosis interdiszciplináris jellegéből adódóan belgyógyászok, nőgyógyászok, traumatológusok, ortopédek, sőt onkológusok és a hypercalciurias esetek felismerésével, a vesetranszplantált betegek gondozásával az urológusok, valamint más szakmák képviselői is bekapcsolódnak és tevékenyen részt vesznek a centrumhálózat munkájában. Kitüntetett szerepük van a háziorvos kollégáknak a veszélyeztetett csoportok kiszűrésében, a betegek felvilágosításában, a program számára történő megnyerésében és a folyamat longitudinális nyomon követésében is. Sok kritika éri az osteoporosis programot mondván, hogy többbe kerül a prevenció, mint a csonttörések ellátása. Napjainkban az anyagi szemlélet előtérbe kerülése az élet számos területén felismer-

hető. A porotikus törések életminőséget rontó hatásáról többnyire kevesebb szó esik. Nézzük csak a compressios csigolyafracturákat. Nagy fájdalommal jár, és az önellátási képesség megszűnését eredményezheti. Az addig önmagát ellátni tudó, többnyire idős ember a család és a társadalom terhévé válik. Kórházi kezeléssel ez a probléma aligha oldható meg, mivel a rehabilitációs osztályok kapacitása szűkös, a reumatológiai osztályok pedig többnyire konkrét kezelési időtartamot alkalmaznak. Sok szeretettel ajánlom figyelmükbe a Dr. Mikó Ibolya által írt tanulmányt, amely összefoglalja az osteoporosis aktualitásait úgy a diagnosztika, mint a terápia vonatkozásában. A Dr. Nagy Éva háziorvos kolléganő szép dolgozata, remélem, követőkre talál, hisz éppen ez volna ennek a reményteljes preventív feladatnak a lényege, hogy együtt, egymás munkáját kiegészítve és nem helyettesítve dolgoznánk közösen a betegekért.

Dr. Kiss József és Prof. Dr. Korányi László írása részletesen tárgyalja a menopauzát követően kialakuló ösztrogénhiány következményeit. Az osteoporosis foglalkozók számára ismert, hogy előremutató megoldást jelentene az op. korai szűrésére alkalmas genetikai markerek feltárása. Az 1997-ben megkezdett ígéretes munka folytatása, reméljük, közelebb visz ehhez a célkitűzéshez.

*Dr. Szabó Gábor
Szakorvosi Rendelőintézet
2120, Dunakeszi, Fő utca 75-81.*